

trænge modparten ud i rabatten, er det meget tvivlsomt, om domstolene vil anvende *dolus eventualis* i relation til et eventuelt færdselsdrab. I praksis anlægges nok en helhedsvurdering.

....

I praksis påberåbes *dolus eventualis* sjældent. I TFK 2000.310 Ø var en sælger tiltalt for selvkabstømning. Retten konstaterede, at der ikke havde foreligget direkte eller sandsynlighedsforsæt, og nævnte ikke muligheden for eventualitetsforsæt. I U 1992.445 anfører Højesteret i sine præmisser indledningsvis: »Der bør generelt udvises varsomhed med hensyn til anvendelse af forsætsformen *dolus eventualis*...«. Der var i sagen rejst tiltale ved nævningeting for forsøg på manddrab. I sin retsbelæring definerede retsformanden *dolus eventualis* med ordene: »... det vil sige, at gerningsmanden har anset det for muligt, at følgen ville indtræde og accepteret dette for det tilfælde, at følgen virkelig indtræder, eller sagt på en anden måde, denne mulige følge foretrækkes, når alt kommer til alt, af gerningsmanden frem for at give afkald/afholde sig fra handlingen«. Om denne definition udtaler Højesteret, at man ikke finder, at »retsformandens udtalelser om denne forsætsforms indhold kan anses for urigtige eller ufuldstændige«. Endelig anfører Højesteret, at det ikke kunne være en fejl at anvende *dolus eventualis* i en situation som den foreliggende.

Begge former for *dolus eventualis* må antagelig betragtes som en del af dansk ret.«

Højesteret har endvidere i U 1998.277 H taget stilling til anvendelsen af forsætsformen *dolus eventualis*. Sagen drejede sig om tre personer, der blandt andet var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 237, jf. § 21, ved den 7. maj 1996 efter forudgående aftale og i forening at have forsøgt at dræbe A og B, idet T1 og T2, mens T3 i bil holdt klar ved et vejkryds, fra en stjålet bil kastede to håndgranater mod A og B, hvorved A blandt andet fik bortsprængt en del af benet, hvorefter de, med T3 som chauffør, flygtede fra stedet i bilen.

Den pågældende højesteretsdom vedrørte retsformandens retsbelæring i forbindelse med landsrettens behandling af sagen, hvor T1, T2 og T3 blev idømt henholdsvis 11, 10 og 4 års fængsel. T3 ankede dommen til Højesteret og påstod dommen ophævet under henvisning til, at retsformandens retsbelæring sammenholdt med en

supplerende vejledning af nævningerne vedrørende forsætsformen *dolus eventualis* havde været urigtig og ufyldstgørende, hvorved nævningernes domfældelse af T3 var blevet fejlagtig.

I retsbelæringen anførtes blandt andet følgende:

»Lige som ved sandsynlighedsforsættet kræves det ved denne forsætsform (den positive indvilligelsesteori), at den tiltalte har indset, at det, han var i færd med at hjælpe hovedgerningsmændene med, kunne være et drabsforsøg.

Ved den positive indvilligelsesteori kræves det derimod ikke, at han skal have indset sandsynligheden for, at der er tale om et drabsforsøg, for mere end 50 %. Til gengæld kræves det, at man kan lægge til grund, at den tiltalte foretrækker at udøve den pågældende handling frem for at lade være. Det er også blevet udtrykt således, at den tiltalte tager det, der gør handlingen strafbar, med i købet.

Den her beskrevne forsætsform afgrænses altså opad til sandsynlighedsforsættet. Nedad afgrænses den til noget, vi kalder bevidst uagtsomhed, og som ikke uden særlig hjemmel er strafbart. Afgrænsning til bevidst uagtsomhed er vanskelig. Tænker man sig en spritbilist, der mister herredømmet over sin bil og rammer og dræber en cyklist, vil bilisten ikke blive tiltalt eller dømt for forsætligt manddrab, men kun for uagtsomt manddrab. Dette selv om han også har indset, at han ved at køre, selv om han er fuld, udsætter andres liv og helbred for fare.

Men der er en forskel, som jeg vil udtrykke således:

I tilfældet med bevidst uagtsomhed handles der i tillid til, at risikoen ikke realiseres, eller gerningsmanden viser risikoens virkeliggørelse fra sig. Kunne han – inden han påbegyndte sin spritkørsel – have set ind i fremtiden og set, at han ved at køre spritkørsel ville dræbe en cyklist, ville han have afstået fra det og ladet bilen stå. Ved *dolus eventualis* har han derimod ikke blot indset muligheden for, at handlingen indebærer noget strafbart, men også – med den mulighed for øje – udført den pågældende handling.

Spørgsmålet om T3 kan dømmes for forsætlig medvirken til drabsforsøget efter *dolus eventualis* betragtningen afhænger altså af, om nævningerne lægger til grund, at han har indset, at muligheden for, at der er tale om et drabsforsøg, er